

EESTI MASINATÖÖSTUSE LIIT

Mustamäe tee 4, 10621 Tallinn; Tel. (0) 611 5893, Tel/Faks: (0) 656 6640, e-post: emliit@emliit.ee

EML büroo palub ettevõtteid korraldada infolehtede paljundamine ja tutvustada nendega teenistuste juhte, spetsialiste ja töötajaid ning teie ettevõtte juurde loodud filiaale, aktsiaseltse ja osäühinguid.

1. Päringud ja koostööpakkumised

- 70.06** Rootsi firma otsib väikelaevakerede ja –detailide valmistajat, võimalusel koos pinnakattetöödega.
- 71.06** Saksa firma otsib mehaaniliselt täpselt töödeldud terasdetailide valmistajat (kompl.11 det., kuni 100 kompl. Ø kuni 400 mm).
- 72.06** Saksa firma otsib patenteeritud pöördmomentvõtmete müügi- ja hooldusettevõtet (kalibreerimine ja seadistamine). Teeninduspiirkonnaks on Balti riigid.
- 73.06** Saksa arendusfirma otsib koostööpartnereid uudsete ventilaatorite tootmiseks kliimaseadmete ja kasvuhoonete jaoks partnerluskoostöö alusel koos *know-how* ja marketingikogemuste siirdega.
- 74.06** Inglise firma otsib koostööpartnerit, kes saaks valada ja töödelda 4 t kaaluga turbiinide alusplaate (3,5x7,5 m).
- 75.06** Soome firma otsib koostööpartnerit sisetranspordikärude keevisraamide (0,6 x 1 x 3m) väikeseeriatootmiseks.
- 10830** Rootsi ettevõtte otsib Eestist tehnilise koostöö partnerit hüdrauliliste presside korrastamise ja hoolduse valdkonnas.
(ETTK)

2. Tööstusmessid, seminarid, konverentsid

MAXPO 2005	Ehitus- ja teedemasinate ning keskkonnanahooldeseadmete mess toimub Helsingis 1.-4.sept. 2005. Info OÜ Proexpo , tel.626 1347, www.proexpo.ee
IFA	Rauakaupade ja –toodangu mess toimub Berliinis 2.-7.sept.k.a. Info Karol AS, tel.614 3086, www.karol.ee
MECATEC 2005	Masinaehituse ja metallitöötlemise mess korraldatakse Helsingis 6.-9.sept.k.a. Info Proexpo.
Schweissen&Schneiden	Keevitustehnoloogia mess ja kaalukas konverents toimub Essenis 12.-17.sept.k.a. Info Karol AS.
EMO	Keskne tööpingi- ja masinaehituse mess korraldatakse Hannoveris 14.-21.sept.k.a. Info Karol AS
ELMIA 2005	Jonköpingi Allhankemess toimub 8.-11.novembril k.a. EKTK 77 m ² stand tuleb B-halli, min.pind eksponeerimisele 6 m ² (2700.- või 3500.- kr/m ²). Reg. Anneli Valge, tel.644 3859.

3. EML VI Foorum

EML VI Foorum toimus 8. juunil k.a. Laulasmaa Spa Konverentsikeskuses. Foorumi põhiteemaks oli “*Ettevõtete konkurentsivõime tugevdamine*”, mida ettekannetes käsitleti ühelt poolt klastrite, ettevõtetevahelise koostöö ja tööjõuressurssidega tagatuse seisukohalt, päeva teisel poolel aga ettevõtluse majanduskeskkonna mõju suhtes ettevõtete konkurentsivõime tugevdamisele. Foorumipäeva I poolt sisustasid sisukate ettekannetega EML juhatuse liikmed **Jüri Riives**, **Rein Küttner** ja **Aleks Rulkov**, päeva II poolt aga **Ahti Kuningas** (majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi majandusarengu osak. juhataja), **Indrek Kelder** (EAS vanemkonsultant), **Mart Repnau** (Tallinna Ettevõtlusameti ettevõtluse peaspetsialist) ja **Kai Kotka** (Tallinna Tööhõiveameti direktor).

Arvukad küsimused esinejatele, asjakohased vastused ja osavõtjate ning esinejate elav mõttevahetus näit. ka ühise lõunasöögi ajal tegid EML VI foorumist osavõttu vääriva ürituse.

Alljärgnevalt on ära toodud ainult väike osa peam. esinejate ettekannetes toodud andmetest, seisukohtadest või ettepanekutest:

- Klastrite loomise üldiseks eesmärgiks on luua soodus keskkond toodete, tehnoloogiate ja tootmise organisatsiooni arenguks regioonis (riigis) ning klastris osalevate ettevõtete konkurentsivõime tõstmine tihedas koostöös vajalike infrastruktuuri ettevõtete ja asutustega (haridus-, teadus-, arendus-, tehnosiirde-, logistika jt. valdkondadega). Eesti majanduses võiksid välja kujuneda mikroklastrid (kuni 1000 töötajat), tööstusharuklastrid, tehnoloogia-, innovaatilised või tootearendusklaidid vm. Eestis on perspektiiv välja arendada järgmised klaidrid: IT ja elektroonika, puidutööstus, transiit, põlevkivienergeetika, energeetika.
- Arenguprojekti INNOCLUS II põhieesmärk on masina-, metalli- ja aparaaditööstuse ettevõtete läbilöögivõime tugevdamine ning majandusarengu stimuleerimine klastrite (koostöövõrgustike) väljaarendamise ja ressursside ratsionaalseks haldamiseks vajaliku virtuaalkeskonna loomise teel.

(J.Riives)

- INNOMET II projekti käigus kaardistatakse 75 masina-, metalli- ja aparaaditööstusharu ettevõtte koolitusvajadused, korrigeeritakse vastavalt õppekavasid ja viiakse läbi kokku 370 töötaja kutsealane täiendkoolitus.

(J.Riives)

- INNOACT –projekti käigus saavad vajalikud kutseoskused kokku 200 keevitajat, tööpinkide operaatorit, koostelukkseppa, mehhatroonikut, meistrit jt.

(A.Rulkov)

- Tööjõuvajaduste kaardistamise esialgsed tulemused näitasid, et nõudlus oskustöölise järele on küll kõrge (üle 1000 in. 40 ettevõtte kohta), kuid inseneride järele on ettevõtete poolsete vajadused ootamatult tagasihoidlikud (Kirde-Eestis vajatakse 5 ja Lõuna-Eestis 13 inseneri!), millest võib järeldada, et küsitletud ettevõtete huvi toote- ja tehnoloogiaarenduse järele on olematu. See on väga tõsine märk.

(J.Riives)

- Ettevõtluses tervikuna põhjustab ettevõtete madala kasvuvõime toodete vähene konkurentsivõime, uute ettevõtete vähesus, nõrk ettevõtluskultuur (ainult 28 ettevõtet 1000 elaniku kohta, ainult 19% ettevõtetest kuuluvad tööstusharuliitudesse). Täiendkoolitust ettevõtetes korraldatakse suhteliselt vähe, ettevõtte asutamine kestab Eestis kaua – 75 päeva (EL-s 25 päeva!). Metall-, masina- ja aparaaditööstus on Eestis arenev sektor, mille strateegiline arengukava peaks olema osaks majanduse strateegilisest arengukavast.

(A.Kuningas)

- Riikliku Arengukava Prioriteedid inimressursside, ettevõtluse konkurentsivõime ja infrastruktuuri arengute valdkonnas sisaldavad detailsemaid meetmeid ja ettevõtetele suunatud arendamisprogramme. Masinaehitus ei ole küll kompetentsikeskuste kirjas, kuid praegu vaadeldakse kõiki arendusprogramme võrdsetena. Uute tehnoloogiliste arenduskeskuste konkurss kuulutatakse välja 2006.aastal.

(I.Kelder)

- Praegune kord ei näe ette arendusprojektideks toetuste andmise tööstusharuliitudele, küll aga näit. haruliidu tütar OÜ-dele.

(I.Kelder vastusena)

- Tallinna tööhõivet praegu võib lugeda 1991.a.-ga samal tasemel olevaks, kusjuures arengut kiirendavad Jüri, Tännassilma ja Lasnamäe tööstusparkide kasv (80% tootmiskaad). Metalltoodangu tootmise ja teenuste kasv tõi kaasa 2004.a-l töötajate arvu suurenemise 2027 inimese võrra, kusjuures masinaehituses töötajate arv langes 637 inimese võrra.

(M.Repna)

- K.a. juuli seisuga oli Tallinnas metallitööladel töötute seas 1752 lihttöölise, 1720 oskustöölise ja 305 tippspetsialisti. Vabu töökohti oli 3000 inimesele, milliseid tutvustab ka Eesti Päevalehe lisa "Töö". Ettevõtete jaoks võib tööhõiveamet teha kandidaatide seast ettevõtte nõudmisi arvestava eelvaliku.

(K.Kotka)

- Eesti tööstusharudest on masina-, metalli- ja aparaaditööstus, kelle 2004.a. netokäive oli üle 20 mlrd.kr. sh siseturule ligi 10 mlrd.kr. ja töötajate arv 33000, vaidlematult üks tihedamalt teiste tööstusharudega seotud harusid, kellele tööjõukoolituse, arendustööde ja infrastruktuurivajadustele lahenduste leidmine toetaks ka teiste tööstusharude arengut.

(A.Hõbemägi)

- EML VI Foorumi töö kokkuvõtteks tänas Jüri Riives kõiki osavõtjaid aktiivse osalemise eest, eriti aga kutsutud MKM, EAS, Tallinna EVA ja Tööturuameti asjatundjaid sisukate ettekannete ja EML ettevõttele vajaliku teabe edastamise eest.

Kokkuvõtte koostas: A.Höbemägi

4. Masinaehitus on juhtiv majandussektor

Euroopa Liidu majandus- ja sotsiaalkomitee on täiskogu istungil, 11. mail 2005.a.a, vastu võtnud ja EL dokumendina Nr. CCMI/020 avaldanud ametlikult levitatava materjali “Tööstuse muutused masinaehitussektoris”.

Kuna eelnimetatud dokument on ka Eesti, kui EL liikmesriigi tööstuse ja eriti masinaehitustööstuse arengusuundade elluviimisel oluline, toome alljärgnevalt väljavõtteid sellest materjalist. Kogu dokumendi koopiaid on vajaduse korral võimalik saada EML büroost.

- Masinaehitus on uuenduslik tööstusharu ning seetõttu peab Euroopa tööstuspoliitika omistama masinaehitusele strateegilise tähtsuse. Sektorile sobib väga hästi konkreetne kava, mille eesmärgid on määratud piirkondlikul, riiklikul ja Euroopa liidu tasandil.
- Lissaboni strateegia taashoogustamise ja selle suunamisega majanduskasvu edendamisele ning töökohtade loomisele toonitab komisjon tootva tööstuse, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete olulisust. Seetõttu tuleb Euroopa tööstuspoliitikas anda masinaehitusele – mis pealegi praegu jõudsalt areneb – strateegilise tähtsusega positsioon.
- Masinaehitus on strateegiline tööstusharu: tegemist on suure lisaväärtusega teadusmahuka valdkonnaga, mis varustab kõiki teisi majandusvaldkondi masinate, tootmissüsteemide, komponentide, nimetatud toodetega seotud teenuste ning vajaliku tehnoloogia ja erialaste teadmistega. Masinaehitus annab olulise panuse ka jätkusuutlikusse arengusse, sest võimaldab tõhusamat tootmist ning seeläbi ressursside kasutamise lahtisidumist majanduskasvust.
- Euroopa masinaehitus on maailmas juhtpositsioonil: Euroopa Liidu arvele langeb 41% maailma toodangust, Euroopa on maailma suurim masinate tootja ja eksportija (2002. aastal 261 707 miljoni euro väärtuses), kaasa arvatud terviklikud tehaste sisseseaded. Kui Euroopa tahab saada maailma kõige teadmistepõhisemaks majanduseks, tuleb praegune juhtpositsioon säilitada.
- Tehnoloogiaplattform või vastav programm peaks toetama ja täiendama olemasolevate teadmiste ja oskuste varamut, mis on saavutatud tänu aastatepikkusele traditsioonile Euroopa masinaehituses. Lisaks peaks kõnealune platvorm või programm aitama omavahel ühendada Euroopa teadusprogrammide toetamise, tööstusalased teadmised masinaehituse (tööstus)piirkondades ja Euroopa vastavate teadusinstituutide erialaseid teadmised.
- Lõhe uurimiskeskuste ja ülikoolide vahel ühelt poolt ning turusektori vahel teiselt poolt tuleb kaotada. Euroopa teadus- ja arendustegevuse programmid ei tohiks lähtuda vaid teaduslikest eesmärkidest pikemas perspektiivis, vaid püüdma saavutada tasakaalu, kindlustades vahendeid rakendusuringutele, mis on uudsete toodete arendamise aluseks.
- “Uutmoodi” tööstuspoliitika, uuenduste, loomingulisuse, tootlikkuse ja oskuste vahel on tihe vastastikune mõju.
- Tänapäeval ei ole noortel inimestel erilist huvi õppida ja töötada tehnilistes tööstusharudes, mis osaliselt tuleneb tööstuse vanamoelisest mainest. Seetõttu peab tööstus ise aktiivselt keskenduma uutele tehnoloogiatele, millele lisandub ühenduse ja liikmesriikide toetus meedia kaudu, et muuta avalikku arvamust. Avalikkuse ja eelkõige noorte inimeste tõhus teavitamine ettevõtete poolt on olulise tähtsusega.

- Kõik parandused saavad alguse uuenduslikust ja väljakutseid pakkuvast haridussüsteemist. Tarvis on välja töötada tänapäevased õppemoodulid, sh ka ettevõtetes. Tööstust tuleb julgustada tihendama koostööd haridusasutuste, kõrgkoolide ja kutsehariduskeskustega. Soovitav on juhtide otsene osavõtt vastavatest koolitusprogrammidest ning õpetajatele tuleb pakkuda võimalust ettevõtetega koostööd teha. Haridusasutusi tuleb julgustada esinemaks (rahvusvahelistel) ettevõtlusmessidel.
- Tehnikaülikoolide juures tuleb luua või aktiivsemalt arendada ettevõtlusparke ja tehnoloogiakeskusi. Eduka eeskju rollis on siinkohal Cambridge'i, Eindhoveni ja Aacheni ülikoolid.
- Sotsiaalpartneritevaheline dialoog EL-i tasandil tööstusele toimivate mõjude kohta võib anda positiivseid tulemusi. Piltlikud näited, võrdlused ja võrdleva hindamise kriteeriumid Euroopa Liidu tasandil võivad pakkuda vastavat raamistikku ning välja arendada ja tugevdada riiklike ja piirkondlike programmide eesmärke. Heaks näiteks raamistikku loova dialoogi kohta on olnud WEM* -EMF ajutise töörühma tegutsemine 2003.aastal.
- Kuigi inseneride ja tehnikute liikuvus Euroopa Liidu siseselt jätab veel soovida, rajavad Bologna protsess ja tehnikaülikoolide, kutseõppekeskuste ning inseneride kutseorganisatsioonide õppekavade ühtlustamine Euroopas teed masinaehitusspetsialistide euroopasisese tööturu loomise suunas.
- Sotsiaalpartnerite ja komisjoni vaheline arutelu Euroopa Liidu tasandil tootlikkuse tõstmisest ja oskuste ning koolitussüsteemide parandamisest aitaks kaasa sobiliku raamistiku moodustamisele sarnaste dialoogide läbiviimiseks liikmesriikides, eelkõige piirkondlikul tasandil.
- Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee loodab, et komisjon arvestab komitee soovitustega ning võtab kõik kohased meetmed, et tagada Lissaboni strateegia elluviimine, mis on vastavalt komisjoni president Barroso sõnadele üks peamisi prioriteete.

On ilmne, et EL liikmesriigina ja aktsepteerides eeltoodud dokumendis esitatud seisukohti, tuleb ka Eesti masinatööstusel oma arengustrateegias ja praktilises tegevuses uusi, avanevaid koostöövõimalusi ära kasutada, kiirendada arengutempot Eesti ettevõtetes, eriti tootearenduse töö ja kõrgtehnoloogilise toodangu väljatöötamise osas – ja päris kindlasti peaks MKM, EAS, Haridus- ja Teadusministeerium jt. EL arvamusele vastavalt kiirendama masinaehituse Kompetentsikeskuse loomist, kutsehariduse edendamist jm.

Kokkuvõtte dokumendist CCM1/020 koostas EML Büroo

---

* WEM – alates 2003.a. CEEMET

5. INNOMET II “Innovaatilise inimressursside arendussüsteemi rakendamine Eestis”

Avaseminar toimus 1. juunil k.a. Sisukate ettekannetega esinesid EML juhatuse esimees Jüri Riives, Haridus- ja Teadusministeeriumi osakonna juhataja Andres Pung, TTÜ prorektor Peep Sürje ja Bestnet AS tegevdirektor Tõnu Lelumees.

Põhjalikuma ülevaate seminarist ja seal esitatud ettekannetest avaldame järgmises EML infolehe numbris.

Infolehe koostas: EML büroo, 27.06.2005

Aleksei Hõbemägi, Paul Gorbovski, Maile Oesalg, Marek Vilipuu.